

ת"פ 10022/10/19 - מדינת ישראל נגד עטייה סראחין

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 10022-10-19 מדינת ישראל נ' סראחין(עציר)

16 מרץ 2020

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן, סגן נשיא

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד רומן זילברמן

נגד

הנאשם

עטייה סראחין (עציר) - בעצמו

ע"י ב"כ עוה"ד רמי שלבי

גזר דין

ההרשעה ונסיבות המקרה

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום (המקורי) בעבירות של גידול סם והחזקת כלים להכנת סם, עבירות לפי סעיפים 6 ו-10 רישא בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 [להלן: "פקודת הסמים"], בהתאמה.
2. נסיבות המקרה הן שבתאריך 3.10.2019 ובמשך תקופה שאינה ידועה למאשימה, החזיק הנאשם, בשטח אש

עמוד 1

סמוך לקיבוץ צאלים, מקום לשם הכנת סם. במסגרת זו הקים הנאשם חממה לצורך גידול סם מסוג קנאבוס, ולשם כך השתמש בכלים הכוללים אדניות, חומרי דישון, צינורות ומערכת השקיה. במהלך התקופה גידל הנאשם 552 שתילים של סם קנאבוס [להלן: "הסם"], במשקל כולל של 462 גרם, ללא היתר כדין.

3. הנאשם הודה בכתב האישום המקורי ובטרם נשמעו הטיעונים לעונש הוגש תסקיר קצין מבחן בעניינו.

תמצית תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם כבן 22, נשוי מזה כשנה ואשתו בשלב היריון מתקדם. הוא עבד באופן חלקי וסיים ביצוע עונש מאסר בעבודות שירות טרם מעצרו.

שירות המבחן סקר את משפחתו והתנאים הכלכליים הקשים בביתו שהביאו אותו לסייע בפרנסת המשפחה מגיל צעיר ולעזוב את מסגרת לימודיו. אביו של הנאשם נפטר ביותו כבן שנתיים ואמו גידלה אותו ועבדה שעות רבות למען פרנסת המשפחה שכוללת אחרים. הנאשם תאר את משפחתו כנורמטיבית ומלוכדת אך ציין כי אחיו ריצה עונש מאסר ממושך. הנאשם שלל שימוש בסמים ואלכוהול.

הנאשם שיתף כי הרקע לעבירה הוא כלכלי והרצון שמשפחתו לא תחוש חסר כלכלי כפי שהוא חש בצעירותו. הנאשם שיתף כי למרות עצת אשתו, התפתה לקחת חלק בגידול הסם ולא חשב לטווח הארוך על בחירותיו. כיום הוא מביע צער וחרטה ומודע למחיר הכבד שהוא ומשפחתו משלמים נוכח מעצרו.

שירות המבחן התרשם כי חוסר בדמות אב השפיעה על בטחונו האישי ועל בחירותיו, הוא מתקשה להתמודד עם מצבי לחץ ודחק ופועל באופן ילדותי וללא הכוונה וכלים. עוד התרשם שירות המבחן שעיצומים עונשיים קודמים לא היוו גורם מרתיע, וניתן ללמוד זאת גם מביצוע העבירה בסמוך לאחר סיום ריצוי עבודות השירות בגין הליך קודם [שבו נדון בגין נהיגה פוחזת]. עוד התרשם שירות המבחן ממעורבות שולית שהעמיקה לאחרונה. עם זאת, שירות המבחן מצא כי הנאשם כן מבטא שאיפות נורמטיביות לעתיד וכי כיום יש לו רשת תמיכה [אשתו בעיקר].

בשים לב לאמור, המליץ שירות המבחן על ענישה של מאסר בפועל שתביא בחשבון את גילו הצעיר של הנאשם, את מצבו הכלכלי, והעריך כי מאסר ממושך עלול לדרדר את הנאשם ולהעמיק את הקשר עם החברה השולית.

תמצית הראיות והטיעונים לעונש

5. תמצית טיעוני ב"כ המאשימה לעונש

המאשימה הגישה את הרישום הפלילי של הנאשם [ת/1] וכן תמונות המתארות את החממה והשתילים [ת/2].

התובע עמד בטיעונו על הערכים המוגנים וטען כי אלמלא מגדל הסם אין קיום לאותה שרשרת הפצה. המאשימה ערה למשקל הסם אולם התובע הפנה לרע"פ 4512/15 ועתר לתת את עיקר משקל הנזק לכמות השתילים [552], ולפוטנציאל הטמון בכל אחד מהשתילים שיגדלו לשיחי קנאביס גדולים ובשלים. לטענת התובע, הנאשם לא יכול "ליהנות" מאיתור הסם בשלב מוקדם של הגידול.

במסגרת השיקולים לבניית מתחם העונש ההולם טען התובע כי יש לתת משקל למיקום החממה בסמוך לבסיס צבאי, עמוק בתוך שטח בדרום הארץ, המקשה על איתור אותה החממה. עוד הפנה התובע לכלים שאותרו המלמדים על נחישות, רכישת ידע וניסיון בגידול הסם וכי מדובר במניע כלכלי. בשים לב לכך, ותוך הפניה למקרה שנדון בת"פ (ב"ש) 40639-07-17 עתר התובע לקבוע מתחם עונש הולם שינוע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר בפועל.

בתוך המתחם נטען שיש לשקול את הרישום הפלילי, את האמור בתסקיר שירות המבחן שהמליץ על מאסר בפועל של ממש, ומשכך עתרה המאשימה לגזור על הנאשם עונש שלא יפחת מ- 16 חודשי מאסר, קנס, מאסר מותנה וכן התבקשה השמדת המוצגים.

6. תמצית טיעוני הסיגור לעונש

הסיגור ביקש להדגיש מספר עובדות שלא צוינו בכתב האישום, וטען כי הנאשם אמנם היה חלק מהגידול, אולם לא פעל לבדו ואף לא היה העיקרי. נטען כי נוכח חוסר הגינות התביעה, נמנע מההגנה להציג נכון את כל העובדות.

לטענת הסיגור, העובדה כי הנאשם חסך את הזמן השיפוטי והודה, הותירה עדיין חסר ראייתי לתת את הגוון הנכון, ואף זאת יש לשקול.

הסיגור הפנה לפסיקה, וטען כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 6 ל- 18 חודשי מאסר בפועל, אולם הוא ריאלי, ובשים לב לפסיקה בבית המשפט כאן, הוא עותר לקבוע מתחם עונש הולם שינוע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

בתוך מתחם העונש ההולם טען הסיגור כי מדובר בנאשם צעיר יחסית, שעברו הפלילי אינו מכביד במובן שהרשעתו הקודמת למאסרו הייתה בגין עבירת סמים.

הסיגור היה ער לאמור בתסקיר שירות המבחן, והפנה לנסיבות האישיות המיוחדות והקשות. נטען כי אמנם שההמלצה היא לעונש מאסר אולם לעונש מאסר ממושך.

עוד ביקש הסיגור לתת משקל לעובדה כי הנאשם התייתם מאביו כשהיה בן שנתיים, והוא גדל בחוסר כל, ואף דודו, שגידל אותו נפטר בשנה שחלפה.

נטען כי הנאשם התחתן לא מזמן ואשתו נמצאת בשלב מתקדם להריונה ונמנע מהנאשם להיות לצדה ולתת לה יד בצרכיה המיוחדים.

הסיגור הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, ולכך שהנאשם נמצא בתפר בין ההתנהגות הנורמטיבית לשולית ועל אף הצורך בגמול והרתעה, יש להיזהר מפני ענישת יתר.

משכך עתר הסיגור לגזור את דינו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם לעונש שלא יעלה על 10 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי.

7. הנאשם פנה לבית המשפט, הביע צער והודה כי עשה טעות.

דין

מתחם הענישה ההולם לגידול הסם בחממה בשטח אש

8. בקביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. הערך המוגן שבבסיס עבירת גידול הסם ברור. בטחונו של הציבור, בריאותו ורכושו נפגעים כתוצאה מקיומם של סמים ומהשימוש בהם. מגדל הסם מעמיד עצמו בשורה אחת עם יצרני הסמים האחרים. רצון המחוקק הוא למנוע את הכנסת הסמים החדשים למערכת הפצת הסם, ומכאן גם אמירתו המפורשת לקבוע עונש המרבי של 20 שנות מאסר, בגין גידול סם מסוכן ללא היתר.

נוכחנו לראות כיום כי הידע בדבר גידול הסם "הונגש" באמצעות המדיה והוא נחלת הכלל. גידול הסם כבר מזמן לא נחלתם של הצרכנים עצמם, אלא הוא מהווה הזדמנות חדשה לפרנסה. מצאנו כי הגידול נעשה בכל דרך ומקום, בדירות ובשטחים פתוחים, בחממות מאולתרות, במקלטים ובכל מקום אפשרי. נוכח הקלות שבמעשה והרווחים הקלים והמהירים, הדרך להיאבק בתופעה זו צריך שתהא בענישה בלתי מתפשרת שתבהיר כי המעשה לא משתלם כלכלית וחברתית, הכול בשים לב לעקרון ההלימה המקבל מעמד של בכורה ממש על פני השיקולים האישיים [השוו רע"פ 8563/18 שרפוב נ' מדינת ישראל (12.12.2018); ע"פ (ת"א) 42358-10-14 אבי גיא נ' מדינת ישראל (18.2.2015); עפ"ג (ת"א) 12819-11-15 מדינת ישראל נ' גיא בן צבי (16.12.2015); עפ"ג (ת"א) 17796-10-14 מדינת ישראל נ' דדון (9.2.2015)].

ראו למשל גם עפ"ג (ב"ש) 12926-12-18 אבו כף נ' מדינת ישראל (9.1.2019) שם פסק בית המשפט המחוזי כי -

"אף אנו סבורים כי ישנה תופעה, לפיה מעבדות לגידול סמים הפכו נפוצות בשל הרווחים הכלכליים הצפויים למי שמפעיל אותם. רווח קל מושך אליו עבריינים ובתופעה זו יש להילחם. לא די ברטוריקה מחמירה אלא יש לנקוט בצעדים ממשיים ומרתיעים."

ראו גם ע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל (12.8.2018) שם התייחס בית המשפט העליון להתרחבותה של תופעת גידול הסם וציין כי -

"העבירה של ייצור והפקת סם מסוכן בכמות כה משמעותית, היא עבירה חמורה, וכפי שציין בית משפט קמא, מגמת הענישה ביחס לעבירות אלה היא של החמרה והרתעה..."

צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו נכונים ליטול על עצמם סיכון להסתבך בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים ולסוחרים בסם. זאת, מתוך תפיסה שגויה כי מדובר ב"סמים קלים", ובהינתן הטכנולוגיה המאפשרת מכירה והפצה קלה ו"סטריילית" של סמים. ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים "קלים", תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה."

וראו לאחרונה גם אצלנו במחוז בעפ"ג 4074-05-19 אלעתאמין נ' מדינת ישראל (10.7.2019):

"עבירת גידול סמים היא מהחמורות בעבירות הסמים. ביצועה מאפשר הכנסת כמות חדשה של סמים מסוכנים לשוק, שקודם לא היתה בו... מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הסמים החמורות היא מימים ימימה של הטלת עונשי מאסר

בפועל לתקופות משמעותיות. כמובן שהעונש הקונקרטי מושפע מסוג הסם ומכמותו ומנסיבות ביצוע העבירה... הבכורה ניתנת לאינטרס הציבורי ואילו האינטרס של הפרט מקבל משקל משני... גידול סמים וסחר בהם נעשים להשגת רווחים כלכליים. מציאות זו מצדיקה הטלת עונשים הולמים שיהוו משקל נגד לפיתוי ושיהיה בהם כדי להרתיע מפני ביצוע עבירה."

10. בשיקולי קביעת מתחם העונש ההולם הכולל יש לשקול, בין היתר, את הפרמטרים הבאים:

התכנון וההיערכות המוקדמת - אין אינדיקציה להיקף התכנון, פרט לממצאים בשטח המלמדים על הצטיידות עניה יחסית ולא מתוחכמת. עם זאת, אכן מדובר בהתמקמות בתוך שטח אש במקום פחות נגיש וקשה להסתרה.

תכלית הגידול - ניכרת וברורה ואף עולה מתוכן כתב האישום, לשם תכלית כלכלית.

חלקו של הנאשם - עולה מכתב האישום כי לנאשם חלק ממשי בגידול. אמנם מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם מצמצם בחלקו, אלא שנתון זה לא הוברר במסגרת ההליך ולמעשה הנאשם לא העמיד את טענתו זו במבחן ראייתי.

שלב הגידול וכמות הסם - מהתמונות ומהיחס שבין מספר השתילים למשקלם עולה כי מדובר בשתילים בשלב הראשוני לגידולם. בהקשר זה צודקת המאשימה כי יש להתבונן בעיקר על היקף השתילים המלמד על פוטנציאל הגידול, בעוד שמשקל השתילים מלמד על שלב הגילוי, שכמו במקרה שלפנינו, לא פעם הוא מקרי [השוו רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.5.2017)].

11. בנסיבות האמורות, סבורני כי עצמת הפגיעה בערכים המוגנים בינונית עד גבוהה וכך גם מידת אשם במקרה שלפנינו.

12. מבחינת מדיניות הענישה הנוהגת, הרי שקיימת כזו במנעד רחב בשים לב לשיקולים רבים. עיינתי גם בפסיקה אליה הפנו הצדדים.

כך למשל נקבעו מתחמי ענישה שבין 18 ל- 30 חודשי מאסר להיקפי גידול של כ- 30 ק"ג [עפ"ג (ב"ש) 12926-12-18 אבו כף נ' מדינת ישראל (9.1.2019); עפ"ג (ב"ש) 38049-06-19 אל צבאירה נ' מדינת ישראל (11.9.2019)], כך נקבע מתחם ענישה הולם שבין 10 ל- 24 חודשים בהיקף גידול של 30 שתילים ובמשקל 15 ק"ג [ת"פ (ב"ש) 62855-05-17 מדינת ישראל נ' אבו דייה (7.1.2018)] ובגידול שלא בתנאי מעבדה נקבע מתחם שנע בין 8 ל- 18 חודשי מאסר בפועל [ראו ת"פ (ב"ש) 26968-01-18 מדינת ישראל נ' אלנברי (17.9.2018)].

להיקפים נמוכים יותר של שתילים, לצד משקלים גבוהים יותר של הסם בפועל נקבעו מתחמים נמוכים יותר כשמתחמי הענישה נעים בין 7-9 ועד ל- 22 חודשי מאסר [ת"פ (ב"ש) 41964-12-17 מדינת ישראל נ' מורלי (15.4.2018); ת"פ 33320-01-17 מדינת ישראל נ' הרוש ואח' (17.7.2017); ת"פ (ב"ש) 22885-07-17 מדינת ישראל נ' אלקשכר (4.12.2017)].

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 14676-04-19 מדינת ישראל נ' אלקיים (24.9.2019) נדון עניינו של נאשם שגידל מאות שתילי סם קנאבוס במשקל כולל של כ- 44 ק"ג. בית המשפט אישר מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל [באותו מקרה סטה בית המשפט מהמתחם שקבע משיקולי שיקום].

בת"פ (ב"ש) 48212-04-19 מדינת ישראל נ' פירס אבו חוצה (11.11.2019) נדון נאשם שגידל בדירה אחת 98 שתילי סם קנאבוס במשקל כולל של 1 ק"ג [שתילים צעירים] והחזיק בדירה אחת את תוצר הגידול [במשקל כולל של כ- 2.6 ק"ג]. נקבע מתחם עונש הולם אחד שנע בין 14 ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (ב"ש) 40632-07-17 מדינת ישראל נ' אבו עיאדה (22.11.2018) נדון נאשם שגידל במתחם המגורים בפזורה 900 שתילי סם קנאבוס במשקל כולל של כ- 45 גר'. נקבע מתחם עונש הולם שבין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ (ב"ש) 36825-04-19 מדינת ישראל נ' ישראלוב ואח' (25.12.2019) נקבע מתחם עונש הולם שבין 13 ל- 25 חודשי מאסר בפועל לגידול במעבדה בלב העיר, בהיקף גבוה יותר מבמקרה שלפנינו ובעצמה גבוהה יותר של פגיעה בערכים המוגנים ומידת האשם.

13. במקרה שלפנינו, בשים לב לתכלית הגידול, למקום הגידול, להיקף השתלים מחד ולגילם של השתלים מנגד, ובשים לב לעצמת הפגיעה בערכים המוגנים ומידת האשם, אני קובע את מתחם העונש ההולם כמתחם שנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

את רכיב הענישה העיקרי יש להשלים, לשם עקרון ההלימה, בעונש מאסר מותנה שהוא חלק מהעונש הנוכחי וכן בקנס, נוכח שמדובר בעבירה שבוצעה על רקע כלכלי ומתוך מניע שכזה.

גזירת הדין

14. לא מצאתי מקום לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום. לא קיים כל הליך טיפולי קונקרטי ואף שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית.

15. הנאשם כבן 22, נשוי וממתין ביחד עם אשתו ללידה צפויה. יש לו כאמור הרשעה אחת בגין עבירה של נהיגה פוחזת והוא ריצה עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. אין לו רקע של שימוש בסמים או עבירות סמים אחרות.

אין ספק כי מאסרו של הנאשם קשה למשפחתו, והדברים עולים במובהק מתסקיר שירות המבחן, כשם שעולה כי משפחתו [אשתו] ניסתה להניאו מביצוע העבירה. העובדה כי הנאשם עצור מאז האירוע מאפשרת לו לבחון את מעשהו ולהבין את משמעות חציית הגבול בין המותר לאסור.

הנאשם נטל אחריות באופן מהיר והודה בכל עובדות כתב האישום. גם לכך יש משמעות לזכותו של הנאשם [השווה ת"פ (מחוזי ב"ש) 14940-02-12 מדינת ישראל נ' סדגי (3.9.2013)], על אף החשש שמא יודה רק מטעמים של כדאיות משפטית. בכך גם הקל הנאשם על רשויות האכיפה.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מהמלצת שירות המבחן המכוונת להצביע על הצורך בהרתעה אישית לנאשם, מעבר לצורך בהרתעה לרבים.

את ההרתעה לרבים יש להסביר ולנמק בקלות הבלתי נסבלת של עבירות גידול הסם ברחבי הנגב, מקום בו המרחבים פרושים ועינו של הציבור והחוק לא תמיד משיגים, זאת לצד הרווחים הגלומים בעבירה זו.

את הצורך בהרתעה ליחיד, באופן קונקרטי לנאשם, יש לנמק במסקנות תסקיר שירות המבחן על כך כי הוא מגמיש את

גבולותיו הפנימיים, היעדר הרתעה מהרשעה קודמת [גם אם אינה בתחום הסמים] והעמקת הקשר עם גורמים שוליים ופלייליים לאחרונה. העובדה כי למרות בקשת אשתו המשיך והתפתה לעסוק בגידול סם, מחייבת ללמד כי יש לכך מחיר עונשי משמעותי.

מכל האמור, סבורני כי אין מקום לגזור את דינו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם, אלא להעמיד את גזר דינו על עונש מוחשי של 12 חודשי מאסר בפועל. האיזון יבוצע באמצעות ענישה מותנית שהיא חלק מהעונש ההולם, שרק ביצועו יידחה, ויחול אם ישוב הנאשם על מעשיו או מעשים דומים.

16. באשר לרכיב הקנס:

מדובר בעבירה כלכלית במהותה (בנסיבותינו) והעונש חייב לכלול עיצום כספי, שיתרום גם כן להרתעה לעתיד. לא נעלם מעיני מצבו הכלכלי של הנאשם, כעולה גם מתסקיר שירות המבחן. בהתחשב באמור, אני קובע כי מתחם הקנס ינוע בין 5,000 ₪ ל- 10,000 ₪ ועונשו של הנאשם יקבע בחלק התחתון של המתחם, לקנס בסך 6,000 ₪. היתרה תהיה בדרך של התחייבות שתבהיר לנאשם את הסיכון הכלכלי שבעיסוק בסם בעתיד.

17. באשר לרכיב הפסילה:

על אף שהכלל הוא שבעבירות סמים יש מקום לפסילת רישיון הנהיגה, הרי שכאשר אין מדובר בעבירות של שימוש עצמי בסם, ניתן לשקול גם הסתפקות בפסילה על תנאי.

במקרה שלפנינו, אין גם אינדיקציה לשימוש קודם בסמים, ומשכך, ועל מנת שלא לפגוע בשיקומו של הנאשם, ובשים לב גם למגבלות התחבורה באזור מגוריו של הנאשם, אסתפק במקרה דנן בפסילה על תנאי.

סוף דבר - גזר הדין

18. נוכח כל האמור לעיל, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

(א) 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מיום.

(ב) 8 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים בכפוף לסעיף 52(ג) בחוק העונשין, שלא יעבור בתקופה זו עבירה סמים מסוג פשע.

(ג) 4 חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים בכפוף לסעיף 52(ג) בחוק העונשין, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה על פקודת הסמים מסוג עוון.

(ד) קנס בסך 6,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.9.2020 ובכל 1 לחודש שלאחריו. אם לא ישולם אחד התשלומים, תעמוד היתרה לפירעון מידי ויתוספו תוספות פיגור כחוק.

(ה) הנאשם יצהיר ויתחייב שלא לעבור עבירת סמים כלשהי. ההתחייבות תהא למשך 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר ובסך של 5,000 ₪.

(ו) פסילת רישיון נהיגה למשך 6 חודשים על תנאי, והתנאי הוא שבמשך 36 חודשים ממועד שחרורו של הנאשם ממאסר לא יעבור עבירת סמים כלשהי.

מורה על השמדת מוצגי הסם ככל שאינם דרושים להליך אחר וזאת בתום תקופת הערעור.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

16.3.2020

הנאשם:

אני מבין את גזר הדין.

אני מתחייב שלא לעבור עבירת סמים כלשהי לאחר השחרור ואם אפר את ההתחייבות אני יודע שאשלם 5,000 ₪.